Lietas Nr. C68483921
Lietas arhīva Nr. C- 1429-22/3

SPRIEDUMS
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ
Rīgā 2022.gada 16.martā

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis Edgars Grīvnieks
ar tiesas sēdes sekretāri Evu Šulci,
piedaloties prasītāja pārstāvei /pers. A/ un atbildētāja pārstāvim /pers. B/
atklātā tiesas sēdē videokonferences režīmā, izmantojot *Microsoft Teams* platformu, izskatīja civillietu /pers. C/ prasībā pret SIA nosaukums A par darba devēja uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu, atjaunošanu darbā, neizmaksātās darba algas, atvaļinājuma kompensācijas un vidējās izpeļņas par darba piespiedu kavējuma laiku piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā 2021.gada 21.septembrī saņemts /pers. C/ (turpmāk arī – prasītājs) prasības pieteikums pret SIA nosaukums A (turpmāk arī – atbildētāja). 2021.gada 9.oktobrī tiesā saņemti prasības pieteikuma precizējumi.

Prasības pieteikumā (ņemot vērā precizēto redakciju) lūgts tiesai:

- atjaunot procesuālo termiņu prasītājam prasības iesniegšanai un atzīt par spēkā neesošu prasītāja atbrīvošanu no darba, atjaunot prasītāju darbā[;
- piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam neizmaksāto darba algu 5920,40 *euro*;
- piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam atvaļinājuma kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu 288,98 *euro* (2019.gadā), 306,05 *euro* (2020.gadā), 289,57 *euro* (2021.gadā);
- piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam vidējo izpeļņu par darba piespiedu kavējumu 1958,95 *euro* (par laiku no 2021.gada 18.marta līdz 2021.gada 7.oktobrim;
- noteikt, ka spriedums daļā par atjaunošanu darbā un vidējās izpeļņas piedziņu ir izpildāms nekavējoties;
- piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam visus ar lietas vešanu saistītos izdevumus.

Prasības pieteikumā norādīti turpmākie apstākļi:

[1.1] 2017.gada 20.oktobrī starp prasītāju un atbildētāju tika noslēgts darba līgums, saskaņā ar kuru prasītājs 2017.gada 20.oktobrī uzsāka darbu pie atbildētājas par tirdzniecības aģentu (profesijas kods 332202). Prasītājam noteikta darba samaksa 6,50 *euro* par stundu, ievērojot summētā darba laika uzskaiti.

[1.2] Atbildētāja 2021.gada 18.martā mutiski paziņoja prasītājam par to, ka prasītājs ir atbrīvots no darba. Iepriekš brīdinājums par darba attiecību pārtraukšanu prasītājam netika izteikts. Atbildētāja nav izsniegusi prasītājam nekādus dokumentus – vienošanos, rīkojumu, vai brīdinājumu, kas sniegtu informāciju par prasītāja atlaišanas iemesliem.

Prasītājs uzskata, ka šādos apstākļos atbildētāja nav ievērojusi Darba likuma prasības.

[1.3] Atbildētāja visā darba līguma darbības laikā nav informējusi prasītāju arī par darba algas aprēķinu, kā to paredz Darba likuma 71.pants.

[1.4] Atbildētāja nav izmaksājusi prasītājam darba algu šādā apmērā:

- 1141,55 *euro* par 2019.gada jūniju, augustu, oktobri;
- 3042,04 *euro* par 2020.gada janvāri, martu, maiju, jūniju, jūliju, augustu, oktobri, novembri, decembri;
- 1447,83 *euro* par 2021.gada janvāri, februāri, martu, aprīli, maiju.

[1.5] Izbeidzot darba attiecības, prasītājai bija pienākums izmaksāt atbildētājam neizmantoto atvaļinājuma kompensāciju pavisam kopā 884,60 *euro*, jeb:

- 288,98 *euro* par 2019.gadu;
- 306,05 *euro* par 2020.gadu;
- 289,57 *euro* par 2021.gadu.

[1.6] Prasītāja lūdz atjaunot procesuālo termiņu prasības iesniegšanai ņemot vērā faktu, ka atbildētāja līdz prasības celšanas dienai nav sazinājusies ar prasītāju, lai noteiktā kārtībā izbeigtu darba attiecības, nav arī aprēķinājusi un izmaksājusi prasītājam darba algu un atvaļinājuma kompensāciju.

[1.7] Prasības celšanas dienā prasītāja vidējā izpeļņa ir 9,65 *euro* dienā.

[1.8] Prasība pamatota ar Satversmes 89. un 107.pantu, Darba likuma 3.,4.pantu, 28.panta pirmo un otro daļu, 30., 31., 59., 75., 122., 123., 124., 125., 126., 127., 128.pantu, 137.panta pirmo daļu, 149., 152.pantu, Darba strīdu likuma 2.panta pirmo daļu, 3.panta otro daļu, 4.pantu, 5.panta pirmo daļu, 7.panta pirmo un otro daļu, trešās daļas 1. un 3.punktu.

[2] 2021.gada 14.oktobrī atbildētājai uz tās juridisko adresi /adrese A/ tika nosūtīts prasības pieteikuma noraksts un paziņojums par civillietas ierosināšanu. Paziņojumā atbildētājai noteikts arī termiņš rakstveida paskaidrojumu iesniegšanai līdz 2021.gada 15.novembrim, kā arī izskaidrotas rakstveida paskaidrojumu neiesniegšanas procesuālās sekas.

[3] Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneša 2021.gada 29.novembra lēmumu atbildētājai uzlikts naudas sods 50 *euro* par rakstveida paskaidrojumu uz prasības pieteikumu neiesniegšanu un naudas sods 50 *euro* par neattaisnotu neierašanos uz tiesas sēdi 2021.gada 29.novembrī.

[4] 2021.gada 9.decembrī tiesā saņemts atbildētājas pārstāvja lūgums par prasītājai uzliktā naudas soda atcelšanu.

[4.2] Ar 2022.gada 10.janvāra tiesas sēdes protokollēmumu nolemts atbildētājas pieteikumu par naudas soda atcelšanu izlemt ar gala nolēmumu.

[5] Tiesā 2021.gada 30.decembrī saņemti atbildētājas rakstveida paskaidrojumi, kuros norādīti turpmākie apstākļi:

[5.1] Atbildētāja prasību uzskata par nepamatotu un pilnībā noraidāmu.

[5.2] Prasība par uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu un prasītāja atjaunošanu darbā ir pilnībā noraidāma, jo prasītājs ir nokavējis likumā

paredzēto viena mēneša termiņu prasības celšanai un nav nekāda pamata prasības termiņu atjaunot.

[5.3] Prasība par neizmaksātās darba algas piedziņu nav pamatota, jo prasītājs nav veicis darbu, par ko atbildētājai būtu pienākums izmaksāt prasītājam darba algu. Atbildētāja nav saņēmusi no prasītāja izdarītu darbu (darba kapitāla resursu), ko vēlējās saņemt noslēdzot darba līgumu. Prasītājs nekādu darbu nav veicis. Prasītājs vispār nav paudis tiesai savu nostāju par to, vai atbildētājs no savas puses ir godprātīgi veicis darbu saskaņā ar darba līgumā noteikto.

[6] Saskaņā ar *Covid-19* infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10.[1] panta pirmo daļu noteikta lietas izskatīšana videokonferences režīmā, *Microsoft Teams* platformā.

Atbildētājas pārstāvis pirms lietas izskatīšanas pēc būtības uzsākšanas tiesas sēdē pieteica lūgumu par lietas izskatīšanas atlikšanu, lai dotu atbildētājai iespēju iesniegt pretprasību par darba līguma atzīšanu par spēkā neesošu.

Tiesa minēto atbildētājas pārstāvja lūgumu noraidīja, jo tika noskaidrots, ka atbildētājas pretprasība uz tiesas sēdes dienu nebija nedz sagatavota, nedz iesniegta tiesai. Savukārt Civilprocesa likums neparedz atlikt lietas izskatīšanu tikai dēļ atbildētāja vēlmes iesniegt pretprasību kaut kad nākotnē. Turklāt tiesa konstatēja, ka šajā lietā jau vairakkārt tika atlikta lietas izskatīšanai, tai skaitā lai dotu atbildētāja pusei iesniegt papildus pierādījumus. Līdz ar to tiesa secināja, ka atbildētājai bija pietiekams laiks, lai realizētu savas procesuālās tiesības un iesniegtu pretprasības pieteikumu. Tiesa vienlaikus atzina, ka atbildētājas argumentus par darba attiecību pastāvēšanu starp pusēm iespējams izvērtēt arī bez pretprasības, tas ir, izskatot atbildētājas iebildumus pret prasību.

Atbildētājas pārstāvim tiesas sēdē tika izskaidrots, ka atbildētājas lūgums par lietas izskatīšanas atlikšanu tiek noraidīts ar protokollēmumu un likums šāda lēmuma pārsūdzību neparedz. Lēmums par atteikšanos pieņemt pretprasību netiek pieņemts, jo pretprasība lietā nav nedz iesniegta nedz sagatavota.

Šādos apstākļos tiesa nesaskatīja šķēršļus uzsākt lietas izskatīšanu pēc būtības.

[6.1] Prasītājas pārstāve uz mutiska pilnvarojuma pamata /pers. A/ tiesas sēdē uzturēja prasību pilnā apmērā uz prasības pieteikumā norādītajiem pamatiem.

Papildus tiesas sēdē paskaidroja turpmākos apstākļus:

[6.1.1] Atbildētāja vēl pirms darba līguma noslēgšanas ar prasītāju sadarbojās ar prasītājam piederošo kapitālsabiedrību SIA "nosaukums B".

Pēcāk prasītājs un atbildētāja nonāca pie secinājuma, ka prasītājs var strādāt pie atbildētājas kā fiziskā persona – par tirdzniecības aģentu – un piesaistīt klientus atbildētājas uzņēmumam.

Tādējādi atbildētājai jau pie darba attiecību nodibināšanas bija zināms tas, ka prasītājam pieder uzņēmums SIA "nosaukums B" un atbildētāja to neuzskatīja par šķērsli darba attiecību uzsākšanai. Prasītājam darba līgumā tika noteikts summētais darba laiks, kas pieļāva prasītājam pašam brīvi organizēt savu darba laiku. Tādējādi prasītāja darba laiks bija savienojams ar prasītāja pienākumiem prasītājam piederošajos uzņēmumos.

[6.1.2] Prasītājs pieprasa no atbildētājas to darba algas daļu, kuru pati atbildētāja ir deklarējusi Valsts ieņēmumu dienestam EDS sistēmā kā prasītājam izmaksātu darba algu, bet kuru atbildētājs no prasītājas nav saņēmis. Arī atbildētājas lietā iesniegtie darba algas aprēķini precīzi saskan ar ziņām, kuras atbildētāja sniegusi Valsts ieņēmumu dienestam un kuras prasītājs izmantojis sastādot darba algas aprēķinus.

[6.1.3] Atbildētāja ar 2019.gada jūniju sāka neveikt pilnā apmērā darba algas samaksu par atsevišķiem mēnešiem, prasītājs mutiski vērsās pie atbildētājas un lūdza veikt darba algas izmaksu, pretī saņēma solījumus, ka alga tiks izmaksāta. Prasītājs uzticējās atbildētājai, ka samaksa tiks veikta un turpināja veikt darbu, arī ņemot vērā, ka par atsevišķiem mēnešiem darba alga tika samaksāta.

[6.1.4] Atbildētāja izsniedza prasītājam darba veikšanai telefonu. Prasītāja pārstāvei nav zināms, kāds bija telefona numurs.

[6.1.5] Atbildētājai, jau noslēdzot darba līgumu ar prasītāju, bija zināms par to, ka prasītājam pieder SIA "nosaukums B". Atbildētājai nebija pretenziju, ka prasītājs paralēli turpina darboties šajā uzņēmumā.

[6.1.5] Prasītājs lūdz noteikt nekavējošu sprieduma izpildi, jo likums paredz prasītājam tiesības pieteikt šādu lūgumu lietās par darba samaksas piedziņu un atjaunošanu darbā. Prasītājs ņem vērā, ka atbildētāja nav izpildījusi saistības par ievērojamu laika periodu. Prasītāja pārstāvei nav zināms par to, cik lieli ienākumi prasītājam ir SIAnosaukums B

[6.1.6] Prasība nav celta mēneša termiņā dienas, kad prasītājs tika informēts par atlaišanas faktu (2021.gada 18.marta), jo prasītājs sākotnēji vērsās Valsts darba inspekcijā, kas ilgstoši nesniedza prasītājam atbildi, ieteica prasītājam celt prasību tiesā.

[6.2.] Atbildētājas pārstāvis /pers. B/ tiesas sēdē prasību neatzina.

Papildus rakstveida paskaidrojumos norādītajam atbildētājas pārstāvis tiesas sēdē paskaidroja turpmākos apstākļus:

[6.2.1] Starp pusēm nav strīda par faktu, ka formāli starp pusēm tika noslēgts darba līgums ar mērķi, ka prasītājs veiks darbu un piesaistīs atbildētājas uzņēmumam klientus. Pirmos mēnešus pēc darba līguma noslēgšanas atbildētāja nepievērsa uzmanību tam, ka no prasītāja darba netiek saņemts reāls ieguldījums, atbildētāja nogaidīja, ļāva prasītājam "iestrādāties". Sākot ar trešo līdz ceturto mēnesi pēc darba līguma noslēgšanas atbildētāja jau sāka pievērst uzmanību tam, ka no prasītāja darba "netiek saņemta atdeve", tas ir, prasītājs pielīgto darbu neveica. Līdz ar to prasītājam netika maksāta darba alga.

Visu darba attiecību laiku prasītājs faktiski bija aizņemts citur, iespējams, ka prasītājam piederošajā uzņēmumā SIA "nosaukums B". Minēto faktu atbildētājai nav iespējams pierādīt, jo tas ir negatīvs fakts.

Atbildētāja uzskata, ka prasītājam jau, nodibinot darba attiecības, nebija nodoma veikt darbu, līdz ar to atbildētāja vēlējās celt pretprasību par darba līguma atzīšanu par spēkā neesošu.

[6.2.2] Tā kā prasītājs neveica darbu, tad atbildētāja 2021.gada 18.martā mutiski informēja prasītāju par darba attiecību izbeigšanas faktu. Atbildētājas pārstāvim nav precīzas informācijas, kāpēc, pastāvot šādiem apstākļiem, prasītājs netika atlaists ātrāk.

[6.2.3] Atbildētāja prasītāju nav piemērojusi prasītājam disciplinārsodus, izteikusi prasītājam rājienus. Atbildētājas uzņēmuma vadība telefoniski izvirzīja prasītājam pretenzijas par to, ka netiek veikts darbs.

[6.2.4] Arī darba līguma uzteikums prasītājam bija mutisks. Rakstveida paskaidrojumi pirms mutiskā uzteikuma prasītājam netika pieprasīti. Visa komunikācija starp prasītāju un atbildētājas vadību bija mutiska, pa telefonu.

[6.2.5] Atbildētājas Valsts ieņēmumu dienestam sniegtajā informācijā atspoguļojas ziņas par darba samaksu, kuru prasītājs nav saņēmis, bet kas prasītājam arīdzan nepienākas. Atbildētāja šādas ziņas Valsts ieņēmumu dienestam sniedza tāpēc, ka uzskatīja par savu pienākumu norādīt atskaitēs darbiniekam kaut kādu darba algu, lai gan faktiski darbs nav veikts.

Motīvu daļa

[7] Izvērtējusi pušu rakstiski un tiesas sēdē sniegtos argumentus, pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, novērtējusi pierādījumus kopsakarā, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji.

[8] Lietā starp pusēm nepastāv strīds par faktu, ka 2017.gada 20.oktobrī starp prasītāju un atbildētāju tika noslēgts darba līgums (kopija 10.lietas lapā, turpmāk tekstā arī – darba līgums).

Saskaņā ar darba līguma 2.2.apakšpunktā noteikto prasītājs pieņemts darbā pie atbildētājas uzņēmumā par tirdzniecības aģentu (profesijas kods

332202).

[9] Tāpat lietā starp pusēm nepastāv strīds par prasības pieteikumā norādīto faktu, ka 2021.gada 18.martā atbildētāja mutiski paziņoja prasītājam par to, ka prasītājs ir atlaists no darba atbildētājas uzņēmumā. Darba līguma uzteikumu rakstiskā formā atbildētāja nav sastādījusi.

[10] Tiesa atzīst, ka prasība daļā par neizmaksātās darba algas piedziņu ir apmierināma daļēji.

[10.1] No darba līguma 2.5. apakšpunkta izriet, ka prasītājam noteikts summētais darba laiks. Darba līguma 6.3.apakšpunktā minēts, ka darba samaksa bruto tiek noteikta 6,50 *euro* apmērā par katru nostrādāto stundu.

[10.2] Darba likuma 137.panta pirmā daļa noteic, ka *darba devējam ir pienākums precīzi uzskaitīt katra darbinieka nostrādātās stundas kopumā, kā arī atsevišķi virsstundas, darbu nakts laikā, nedēļas atpūtas laikā un svētku dienās nostrādātās stundas.*

Darba likuma 137.panta trešā daļa noteic, ka *darbiniekam ir tiesības personiski vai ar darbinieku pārstāvju starpniecību pārbaudīt darba devēja veikto darba laika uzskaiti.*

[10.3] No prasības pieteikuma un prasītājas pārstāves tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka prasītājs vēlas saņemt neizmaksāto darba algas daļu par laiku no 2019.gada maija līdz atlaišanai 2021.gada maijam.

Secināms, ka prasītājs 2021.gada 7.oktobra prasības pieteikuma redakcijā ir pieļāvis kļūdu norādot, ka darba alga nav saņemta arī par 2019.gada jūnija, augusta, oktobra, kā arī 2020.gada janvāra un marta mēnešiem. No lietas materiāliem pievienotajām prasītāja konta izdrukām redzams, ka par šiem mēnešiem darba alga prasītāja ir pārskaitīta (14.lietas lapa). Pārskaitītās darba algas apmērs par šiem mēnešiem pilnā apmērā atbilst paša prasītāja sastādītajam parāda aprēķinam un darba laika uzskaitei (70. -71.lietas lapa).

[10.4] Vienlaikus tiesa secina, ka pareizu un pamatotu darba algas parāda summu atspoguļo prasītājas 2022.gada 24.janvārī iesniegtais parāda summas aprēķins (70.-72.lietas lapa).

No minētā aprēķina izriet, ka, atbilstoši atbildētājas sniegtajām ziņām Valsts ieņēmumu dienestam par prasītājam aprēķināto darba algu, prasītājam neizmaksātās darba algas apmērs par laiku no 2019.gada maija līdz 2021.gada maijam ir 8244,99 *euro* (bruto) jeb 5631,43 *euro* (neto).

Prasītājs izmaksājamo neto summu aprēķinā norādījis kā kopējo prasījuma summu (1.sējuma 72.lapa). Līdz ar to secināms, ka faktiski prasītāja pieprasītās darba samaksas parāds ir par laiku no 2019.gada maija līdz 2021.gada maijam, kas neto ir 5631,43 *euro*.

Tiesai nav pamata apšaubīt minētos aprēķinus, tajos norādīto prasītāja darba laika uzskaiti un prasītājam pienākošās darba algas apmēru. Lietā noskaidrots, ka minētos aprēķinus prasītājs sastādīja ņemot vērā informāciju, kuru atbildētāja ir sniegusi Valsts ieņēmumu dienestam par prasītājam aprēķinātās darba algas apmēru (11. – 13.lietas lapa).

Šie aprēķini atbilst arī atbildētājas lietas materiālos sniegtajām ziņām par darba algas apmēru (bruto un neto), kuru par strīdus laika posmu prasītājam aprēķinājusi atbildētāja (85.-118.lietas lapa).

Šādos apstākļos tiesa secina, ka prasītāja pieprasītā darba algas daļa izriet no pašas atbildētājas veiktās prasītāja darba laika uzskaites un sniegtajām ziņām Valsts ieņēmumu dienestam par prasītājam pienākošos darba algas apmēru.

[10.5] Tiesa netic atbildētājas pārstāvja tiesas sēdē norādītajam, ka prasītājs faktiski kopš darba attiecību nodibināšanas nebija veicis nekādu darbu. Šāds apgalvojums ir pretrunā pašas atbildētājas veiktajai darba laika uzskaitei par prasītāja nostrādātajām darba stundām (85.-118.lietas lapa).

Lietas izskatīšanas gaitā noskaidrots, ka prasītāja darba uzdevums bija piesaistīt klientus atbildētājas uzņēmumam. Prasītājam, lai veiktu darbu, nebija nepieciešams ierasties atbildētājas telpās, darbu bija iespējams veikt arī attālināti. Prasītājam bija noteikts summētais darba laiks un iespējams pašam organizēt savu darba laiku.

No lietas materiāliem pievienotajām prasītāja bankas konta izdrukām secināms, ka laika posmā no darba līguma noslēgšanas atbildētāja pavisam kopā ir pārskaitījusi prasītajam darba algu daļējā apmērā, kopā 7691,08 *euro* (14.-15.lietas lapa).

Tiesas ieskatā, ja prasītājs vispār nebūtu veicis darbu, tad atbildētāja nebūtu nedz uzskaitījusi prasītāja nostrādātās darba stundas, nedz sniegusi informāciju Valsts ieņēmumu dienestam par prasītājam pienākošos darba algu, nedz arī veikusi prasītājam pienākošās darba algas izmaksu daļējā apmērā (par atsevišķiem mēnešiem).

Lietas izskatīšanas gaitā noskaidrots, ka darba līgums tika noslēgts 2017.gada 20.oktobrī un darba attiecības turpinātas līdz pat 2021.gada 18.martam, kad atbildētāja mutiski paziņoja prasītājam par atlaišanu. Atbildētāja par darba pienākumu izpildei neizsniedza prasītājam nekādas rakstiskas pretenzijas, nepiemēroja disciplinārsodus.

Atbildētājas pārstāvja paskaidrojumos norādītais, ka mutiski pretenzijas tika izteiktas mutiski – nav apstiprināts ar lietā iesniegtiem pierādījumiem. Turklāt mutisku pretenziju izteikšana par darba rezultātiem neatņem prasītājam tiesības un viņam pienākošos darba samaksu par nostrādātajām stundām.

[10.6] Nav pamatots atbildētājas pārstāvja viedoklis, ka prasītājam, lai pretendētu uz darba algu, ir nepieciešams pierādīt, ka prasītājs, veicot darbu, ir atbildētājai sniedzis ekonomisko labumu (piesaistījis klientus utm.).

Darba likuma 62.panta otrās daļas 1.teikums noteic, ka *laika algu aprēķina atbilstoši faktiski nostrādātajam darba laikam neatkarīgi no paveiktā darba daudzuma.*

Ņemot vērā, ka prasītājam darba līgumā bija noteikta laika darba alga, tiesības uz atalgojumu prasītājam pienākas atbilstoši nostrādātajam darba laikam (stundu skaitam). Prasītāja tiesības uz darba algu par nostrādātajām darba stundām nav atkarīgas no atbildētājas ieskatiem par to, vai prasītāja veiktais darbs ir bijis atbildētājai pietiekoši vērtīgs.

Tiesa secina, ka prasītāja nostrādāto darba laiku atbildētāja ir atzinusi gan sniedzot ziņas Valsts ieņēmumu dienestam par prasītāja darba algu, gan arī lietā iesniegtajās ziņās par prasītāja darba algas un nostrādātā darba laika uzskaiti.

Savukārt lietā nav izšķirošas nozīmes tam, vai prasītāja veiktajam darbam bija atbildētājai vēlams rezultāts (piesaistīti klienti utml.).

[10.7] Tas, ka prasītājam pieder uzņēmums SIA "nosaukums B" nav pamats apšaubīt, ka prasītājs ir veicis darbu pie atbildētājas. Darba līguma tekstā nav noteikts aizliegums prasītājam nodarboties ar patstāvīgu saimniecisko darbību līdzās darba pienākumu veikšanai.

No darba algas aprēķiniem izriet, ka prasītājs faktiski strādāja nepilnu darba laiku, darba stundu skaits mēnesī nekad nepārsniedza 69 stundas. Šādos apstākļos tiesai nav šaubu, ka prasītājam piederošais uzņēmums SIA nosaukums B nebija šķērslis prasītājam veikt darbu pie atbildētājas.

Otrs prasītājai piederošais uzņēmums SIA nosaukums C" tika reģistrēts tikai 2021.gada 1.aprīlī, tas ir, jau pēc prasītāja faktiskās atlaišanas. Līdz ar to secināms, ka minētais uzņēmums nepastāvēja strīdus laika posmā, par kuru tiek pieprasīta darba alga.

[10.8] Apkopojot iepriekš teikto tiesa atzīst par ticamu un pierādītu, ka prasītājs ir veicis darbu atbilstoši prasītāja iesniegtajiem aprēķiniem (70.-72.lietas lapa).

Atbilstoši Civillikuma 1838.panta pirmajai daļai, *ka samaksa izdarīta jāpierāda tam, kas to apgalvo.*

Prasītājs ir iesniedzis tiesā konta izdrukas, no kurām redzami atbildētājas veiktie darba algas pārskaitījumi.

Atbildētāja nav iesniegusi pierādījumus, ka ir veikti vēl kādi citi maksājumi, kas nav atspoguļoti prasītāja konta izdrukās.

Šādos apstākļos tiesa secina, ka darba alga prasītājam nav izmaksāta par 2019.gada maiju, jūliju, septembri, decembri, 2020.gada februāri, aprīli, maiju, jūniju, jūliju, augustu, septembri, oktobri, novembri, decembri, 2021.gada janvāri, februāri, martu, aprīli, maiju.

[10.9] Tiesa atzīst, ka prasībai par darba samaksas piedziņu ir piemērojams Darba likuma 31.panta otrajā daļā paredzētais termiņš prasības

celšanai.

Atbilstoši Darba likuma 31.panta otrajai daļai, *ja darba devējam bija pienākums izsniegt darbiniekam rakstveida aprēķinu, šā panta pirmajā daļā noteiktais noilguma termiņš sākas ar aprēķina izsniegšanas dienu. Ja darba devējs aprēķinu neizsniedz, attiecīgais prasījums noilgst triju gadu laikā no dienas, kad aprēķins bija jāizsniedz.*

Judikatūrā atzīts, ka *no Darba likuma 71.panta izriet darba devēja pienākums, izmaksājot darba samaksu, izsniegt darba samaksas aprēķinu. Tas, ka šāds aprēķins jāizsniedz, veicot jebkuras darba samaksas izmaksas, saistāms ar Darba likuma 69.pantu par obligāto darba samaksas izmaksu vismaz reizi mēnesī* (Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 22.decembra spriedums lietā Nr. SKC-1210/2010, 9.3.punkts).

Prasības pieteikumā norādīts, ka atbildētāja nebija izsniegusi prasītājam darba algas aprēķinu. Atbildētājas pārstāvis nav apstrīdējis prasības pieteikumā norādīto, ka darba algas aprēķins prasītājam izsniegts netika.

Augstākās tiesas Senāta judikatūrā attiecībā uz prasību par darba samaksas piedziņu pausta atziņa: *Darba likuma 71. pantā noteiktā darba samaksas aprēķina mērķis ir dot iespēju darbiniekam pārliecināties, ka viņa darbs ir uzskaitīts precīzi, samaksa ir aprēķināta pilnīgi un nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas ieturētas pareizi. Līdz ar to Darba likuma 31. panta otrā daļa nav piemērojama formāli, bet saistāma ar to, vai neiegūtā informācija, nesaņemot darba samaksas aprēķinu, ir cēloniskā sakarā ar prasītāja nevēršanos tiesā vispārējā prasības noilguma – divu gadu – laikā.* (Augstākās tiesas Senāta. Tiesu prakses apkopojums. Noilguma un prekluzīvie termiņi. Senāta judikatūras atziņas (2002-2020). 21.lpp, Noilguma un prekluzīvie termiņi. Rīga. 2021.g.).

Tiesa uzskata, ka darba algas aprēķina neizsniegšana prasītājam radīja faktiskus šķēršļus prasības par nesamaksātās darba algas daļas piedziņu celšanai. Ņemot vērā, ka prasītājam bija noteikts summētais darba laiks, tad prasītājam, lai zinātu viņam pienākošās darba algas apmēru, bija nepieciešams iepazīties ar darba algas aprēķiniem. Tā kā lietā nav ziņu par to, ka atbildētāja ir izsniegusi prasītājam darba algas aprēķinus, prasībai par darba samaksas piedziņu saskaņā ar Darba likuma 31.panta otro daļu ir piemērojams triju gadu termiņš, ko prasītājs ir ievērojis.

[10.10] Secināms, ka atbildētājas parāds par neizmaksāto darba algu prasītājam laika posmā no 2019.gada maija līdz 2021.gada maijam ir 8244,99 *euro* (bruto) jeb 5631,43 *euro* (neto). Minētais parāds sastāv no neizmaksātās darba algas par šādiem mēnešiem (sk. 70 – 72.lietas lapu):

- par 2019.gada maiju 409,50 *euro* (bruto) jeb 279,27 *euro* (neto), tas ir, par 63 stundām;
- par 2019.gada jūliju 448,50 *euro* (bruto) jeb 305,87 *euro* (neto), tas ir, par 69 stundām;
- par 2019.gada septembri 448,50 *euro* (bruto) jeb 305,87 *euro* (neto), tas ir, par 69 stundām;
- par 2019.gada decembri 367,36 *euro* (bruto) jeb 250,54 *euro* (neto), tas ir, par 56,52 stundām;
- par 2020.gada februāri 448,50 *euro* (bruto) jeb 305,87 *euro* (neto), tas ir, par 69 stundām;
- par 2020.gada aprīli 424,08 *euro* (bruto) jeb 289,22 *euro* (neto), tas ir, par 65,24 stundām;
- par 2020.gada maiju 448,50 *euro* (bruto) jeb 305,87 *euro* (neto), tas ir, par 69 stundām;
- par 2020.gada jūniju 448,50 *euro* (bruto) jeb 305,87 *euro* (neto), tas ir, par 69 stundām;
- par 2020.gada jūliju 448,50 *euro* (bruto) jeb 305,87 *euro* (neto), tas ir, par 69 stundām;
- par 2020.gada augustu 448,50 *euro* (bruto) jeb 305,87 *euro* (neto), tas ir, par 69 stundām;
- par 2020.gada septembri 448,50 *euro* (bruto) jeb 305,87 *euro* (neto), tas ir, par 69 stundām;
- par 2020.gada oktobri 448,50 *euro* (bruto) jeb 305,87 *euro* (neto), tas ir, par 69 stundām;
- par 2020.gada novembri 448,50 *euro* (bruto) jeb 305,87 *euro* (neto), tas ir, par 69 stundām;
- par 2020.gada decembri 448,50 *euro* (bruto) jeb 305,87 *euro* (neto), tas ir, par 69 stundām;
- par 2021.gada janvāri 448,50 *euro* (bruto) jeb 307,67 *euro* (neto), tas ir, par 69 stundām;
- par 2021.gada februāri 448,50 *euro* (bruto) jeb 307,67 *euro* (neto), tas ir, par 69 stundām;
- par 2021.gada martu 316,55 *euro* (bruto) jeb 217,15 *euro* (neto), tas ir, par 48,70 stundām;
- par 2021.gada aprīli 448,50 *euro* (bruto) jeb 307,67 *euro* (neto), tas ir, par 69 stundām;
- par 2021.gada maiju 448,50 *euro* (bruto) jeb 307,67 *euro* (neto), tas ir, par 69 stundām;

[10.11] Tiesai nav ziņu par to, vai atbildētāja faktiski ir veikusi aprēķinātos maksājumus iedzīvotāju ienākuma nodokļa un valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu samaksai.

Prasītāja ir lūgusi piedzīt norādītās summas neto (pēc nodokļu nomaksas). Ievērojot to, ka prasītāja darba algas parāda aprēķins sastādīts ņemot vērā atbildētājas veiktos aprēķinus, tai skaitā par prasītājam aprēķinātajām nodokļa summām, tiesa nesaskata šķēršļus noteikt piedzenamo darba algas summu neto.

Līdz ar to, ievērojot prasījuma robežas, no atbildētājas par labu prasītājam piedzenama neizmaksātā darba algas daļa laika posmā no 2019.gada maija līdz 2021.gada maijam ir 5631,43 *euro* (neto summa, kas izmaksājama prasītājam) nosakot, ka atbildētājai papildus ir jāveic iedzīvotāju ienākuma nodokļa un valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu maksājumi par visu darba piespiedu kavējuma laiku (ja šādas iemaksas jau nav veiktas).

[10.12] Prasība daļā par darba algas 288,98 *euro* piedziņu ir noraidāma.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītājam neizmaksātā neto darba alga ir 5920,40 *euro*, bet tas nesaskan ar paša prasītāja vēlāk iesniegtajiem aprēķiniem. Secināms, ka prasītājs sākotnējos aprēķinos ir pieļāvis kļūdas ieskaitot parāda summā mēnešus, par kuriem prasītājam darba alga tika izmaksāta (sk. šī sprieduma [10.3] apakšpunktu).

Šādos apstākļos atzīstams, ka sākotnējā prasības pieteikumā iekļautais prasības summas aprēķins ir neprecīzs, norādītā piedzenamā darba algas summa 5920,40 *euro* nesakrīt ar paša prasītāja vēlāk iesniegtajiem aprēķiniem (70.-72.lietas lapa). Faktiskais darba algas parāds (neto) ir 5631,43 *euro*.

Līdz ar to prasība daļā par darba algas 288,98 *euro* (5920,40 mīnus 5631,42 *euro*) piedziņu ir noraidāma kā nepierādīta.

[11] Prasītāja lūgums par procesuālā termiņa atjaunošanu prasībai par atbildētājas uzteikuma par prasītāja atbrīvošanu no darba, atzīšanu par spēkā neesošu un prasītāja atjaunošanu darbā – ir noraidāms.

[11.1] Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneša 2021.gada 11.oktobra lēmumu nolemts prasītāja pieteikto lūgumu par termiņa atjaunošanu prasības celšanai izskatīt kopā ar gala nolēmumu.

[11.2] Darba likuma 122.panta pirmā daļa noteic, ka *darbinieks var celt tiesā prasību par darba devēja uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu viena mēneša laikā no uzteikuma saņemšanas dienas. Citos gadījumos, kad pārkāptas darbinieka tiesības turpināt darba tiesiskās attiecības, viņš var celt tiesā prasību par atjaunošanu darbā viena mēneša laikā no atlaišanas dienas.*

[11.3] Lietā nav strīda par faktu, ka atbildētāja 2021.gada 18.martā mutiski informēja prasītāju par darba attiecību izbeigšanu. Rakstisks uzteikums par prasītāja atbrīvošanu no darba sastādīts netika.

[11.4] Vienlaikus no paša prasītāja iesniegtajiem darba laika aprēķiniem secināms, ka darba attiecības faktiski starp pusēm turpināja pastāvēt vēl līdz 2021.gada maijam (ieskaitot), jo līdz šim laikam atbildētāja ir aprēķinājusi prasītājam darba algu, ko prasītājs savukārt ieskaitījis pieprasītā parāda apmērā (72.lietas lapa).

Savukārt darba attiecības starp pusēm netika turpinātas vēlais ar 2021.gada jūniju, kad prasītājam darba alga vairs netika aprēķināta un arī prasītājs nav norādījis, ka sākot ar 2021.gada jūniju ir saņēmis no prasītājs uzdevumus un veicis prasītājas labā darbu.

[11.5] Tiesa tomēr nepiekrīt prasītāja viedoklim, ka rakstiska uzteikuma neesamības dēļ nav noteicams termiņa sākums prasības celšanai.

Lai gan atbildētājas rīcību mutiski paziņojot prasītājam par darba līguma izbeigšanu nevar atzīt par uzteikumu Darba līguma izpratnē, tomēr lietā nav strīda par faktu, ka prasītājam jau kopš 2021.gada 18.marta tika paziņots par darba attiecību izbeigšanu un darba attiecības starp pusēm netika turpinātas vēlākais ar 2021.gada jūniju.

Kā atzīts tiesu praksē, *darba likuma 122.panta pirmajā daļā noteiktais viena mēneša termiņš prasības celšanai jāievēro ne tikai darba devēja uzteikuma apstrīdēšanas gadījumā, bet arī citos darba tiesisko attiecību izbeigšanas gadījumos, kad tiek pārkāptas darbinieka tiesības turpināt darba tiesiskās attiecības, kā tas ir konkrētajā gadījumā.* (Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2021.gada 14.jūlija lēmuma lietā Nr. CA- 1886-21/28 [5.1] apakšpunkts).

Šādos apstākļos tiesa secina, ka iespējamais prasītāja tiesību aizskārums (prasītāja atbrīvošana no darba) kļuva zināms jau 2021.gada 18.martā un iestājās ne vēlāk kā 2021.gada jūnijā.

Sekojoši, vēlākais ar 2021.gada jūniju sāka tecēt Darba likuma 122.panta pirmajā daļā paredzētais termiņš prasības celšanai.

[11.6] Prasītājs šo termiņu nav ievērojis, jo prasības pieteikums nodots nosūtīšanai pastā 2021.gada 16.septembrī.

[11.7] Atbilstoši Darba likuma 123.panta pirmajā un otrajā daļā noteiktajam, *ja darbinieks attaisnojošu iemeslu dēļ nokavējis šā likuma 122.pantā noteikto prasības termiņu, tiesa var atjaunot šo termiņu, pamatojoties uz darbinieka pieteikumu. Pieteikumā par nokavētā prasības termiņa atjaunošanu norādāmi iemesli, kas bijuši pamatā prasības termiņa nokavējumam, un pieteikumam pievienojami attiecīgie pierādījumi. Vienlaikus ar šā pieteikuma iesniegšanu darbiniekam ir pienākums celt tiesā arī šā likuma 122.pantā noteikto prasību.*

[11.8] No prasības pieteikuma izriet, ka prasītāja pieteikums par termiņa atjaunošanu prasības celšanai pamatots ar turpmākajiem argumentiem.

- atbildētāja līdz prasības celšanas brīdim nav sazinājusies ar prasītāju, lai likumā noteiktajā kārtībā izbeigtu darba attiecības;
- prasītājs vērsās Valsts darba inspekcijā, kur saņēma ieteikumu rakstīt prasības pieteikumu tiesā darba devēja uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu, darbinieka atjaunošanu darbā un neizmaksātās darba algas piedziņu.

[11.9] Tiesas ieskatā tas, ka netika sastādīts Darba likuma noteikumiem atbilstošs darba līguma uzteikums, nebija šķērslis prasītājam celt prasību, jo prasītājam bija zināms atbrīvošanas no darba fakts un nav strīda, ka darba attiecības starp pusēm netika turpinātas vēlākais ar 2021.gada jūniju.

[11.10] Tāpat nav pamats prasības celšanas termiņa atjaunošanai arī prasības pieteikumā norādītais, ka prasītājs sākotnēji vērsās ar sūdzību Valsts darba inspekcijā.

Minētos apstākļus apstiprinošus pierādījumus prasītājs lietā nav iesniedzis. Līdz ar to no lietas materiāliem nav secināms, kurā laikā un kādā formā prasītājs ir vērsies Valsts darba inspekcijā, kāda bija Valsts darba inspekcijas atbilde prasītājam un kad tā tika sniegta.

Tomēr nebūtu pamats atjaunot prasītājam termiņu prasības celšanai arī tad, ja lietā būtu pierādījumi par prasītāja vēršanos Valsts darba inspekcijā.

Prasītāja vēršanās citās tiesībaizsardzības iestādēs negroza un nepagarina likumā noteikto termiņu prasības celšanai tiesā.

Tas, ka prasītājs izmantoja savas tiesības vērsties Valsts darba inspekcijā ar sūdzību par darba devēju nenozīmē to, ka prasītājam bija liegtas iespējas likumā noteiktajā termiņā celt prasību tiesā.

Arī juridiskajā literatūrā norādīts, ka *ar nokavējuma attaisnojošiem iemesliem nav uzskatāma iesniegumu un/ vai sūdzību iesniegšana darba devējam un/ vai citās institūcijās.1007 Tā, piemēram, vēršanās VDI neaptur prasības celšanas termiņu.* (Darba likuma 123.panta komentārs. Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība. Zvērinātu advokātu birojs "BDO LAW". Darba likuma komentāri. 336.lpp. Rīga. 2020.g. Pieejami: https://arodbiedribas.lv/wp-content/uploads/2020/02/new_dl_ar_kom.pdf).

[11.11] Apkopojot iepriekšminētos apstākļus tiesa atzīst, ka prasītāja pieteikums par termiņa atjaunošanu prasības celšanai par uzteikuma par prasītāja atbrīvošanu no darba, atzīšanu par spēkā neesošu un prasītāja atjaunošanu darbā – ir noraidāms, jo nav konstatējami attaisnojoši iemesli, kas liedza prasītājam celt prasību viena mēneša laikā no dienas, kad tika pārkāptas prasītāja tiesības turpināt darba tiesiskās attiecības (2021.gada jūnija).

[11.12] Tiesību doktrinā, raksturojot prekluzīvā termiņa juridisko dabu, atzīts, ka *tas ir subjektīvo tiesību izbeidzošs termiņš, kas aprobežo attiecīgās tiesības pastāvēšanu laikā (sk. Erlens Kalniņš. Prasība par atjaunošanu darbā. Jurista Vārds, 30.03.2004. Nr.12)*. Prekluzīvais termiņš *iznīcina ne vien prasījumu (kā noilgums), bet arī pašu tiesību (Lēbers A. Par preklusiviem termiņiem. Tieslietu ministrijas Vēstnesis, 1924, Nr. 1, 36.lpp.).*

Atbilstoši Augstākās tiesas 2018.gada 25.aprīļa spriedumā lietā SKC-404/2018 norādītajam, prekluzīvā termiņa nokavējums ir pamats tiesvedības izbeigšanai uz Civilprocesa likuma 223.panta 2.punkta pamata.

Šādos apstākļos prasības daļā, kurā lūgts atzīt par spēkā neesošu atbildētājas uzteikumu par prasītāja atbrīvošanu no darba, atjaunot prasītāju darbā pie atbildētājas un piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam vidējo izpeļņu par darba piespiedu kavējuma laiku – ir izbeidzama tiesvedība uz Civilprocesa likuma 223.panta 2.punkta pamata (tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja prasību cēlusi persona, kurai nav prasījuma tiesības).

[12] Prasība par kompensācijas par neizmaksāto atvaļinājumu piedziņu ir apmierināma.

[12.1] Atbilstoši Darba likuma 149.panta pirmajai daļai, *ikvienam darbiniekam ir tiesības uz ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu.* (..).

Darba likuma 149.panta piektā daļa noteic, ka *ikgadējā apmaksātā atvaļinājuma atlīdzināšana naudā nav pieļaujama, izņemot gadījumus, kad darba tiesiskās attiecības tiek izbeigtas un darbinieks ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu nav izmantojis. Darba devējam ir pienākums izmaksāt atlīdzību par visu periodu, par kuru darbinieks nav izmantojis ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu.*

[12.2] Lietā nepastāv strīds par faktu, ka atbildētāja atlaida prasītāju no darba. Ar šo tiesas spriedumu tiek izbeigta tiesvedība prasības daļā, kurā prasītājs lūdz minēto atlaišanu atzīt par prettiesisku un atjaunot prasītāju darbā.

Šādos apstākļos tiesa secina, ka no darba līguma izrietošās attiecības starp pusēm ir izbeigtas un līdz ar to prasītājam pie darba attiecību izbeigšanas ir tiesības saņemt kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu.

[12.3] No prasības summas aprēķiniem izriet, ka prasītājs lūdzis piedzīt kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu par trīs gadiem: 288,98 *euro* (par 2019.gadu), 306,05 *euro* (par 2020.gadu) un 289,57 *euro* (par 2021.gadu).

Lietā noskaidrots, ka minētos aprēķinus prasītājs sastādījis ņemot vērā atbildētājas veiktos darba algas aprēķinus. Līdz ar to tiesa minēto aprēķinu pareizību neapšauba.

Arī atbildētājas pārstāvis nav apstrīdējis, ka prasītājam bija uzkrātas dienas par neizmantoto atvaļinājumu.

[12.4] Judikatūrā izteikta atziņa, ka *no Darba likuma 31. panta pirmās daļas normas neizriet, ka darbinieka likumā garantēto tiesību neizmantošana nerada darba devējam pienākumu izmaksāt darbiniekam kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu vairāk nekā par diviem gadiem. Ievērojot šā likuma 149. panta piektajā daļā noteikto, tiesības prasīt kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu rodas no brīža, kad izbeigtas darba tiesiskās attiecības. Ja prasība celta divu gadu laikā no darba tiesisko attiecību izbeigšanās brīža, nav iemesla runāt par prasības noilguma termiņa iestāšanos.* (Augstākās tiesas Senāta. Tiesu prakses apkopojums. Noilguma un prekluzīvie termiņi. Senāta judikatūras atziņas (2002-2020). 21.lpp, Noilguma un prekluzīvie termiņi. Rīga. 2021.g.).

Līdz ar to tiesa secina, ka prasītājam pie darba tiesisko attiecību izbeigšanas ir tiesības prasīt neizmantoto atvaļinājuma kompensāciju 288,98 *euro* (par 2019.gadu), 306,05 *euro* (par 2020.gadu) un 289,57 *euro* (par 2021.gadu), kopā atvaļinājuma kompensācija 884,60 *euro*.

[13] Apkopojot iepriekš teikto, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļā par neizmaksātās darba algas daļas 5631,43 *euro* (neto) piedziņu par laika posmu no 2019.gada maija līdz 2021.gada maijam, kā arī kompensācijas par neizmantoto atvaļinājumu 288,98 *euro* (par 2019.gadu), 306,05 *euro* (par 2020.gadu) un 289,57 *euro*.

Prasība daļā par darba algas 288,98 *euro* piedziņu ir noraidāma.

Prasītāja pieteikums par termiņā atjaunošanu prasības par atbrīvošanas no darba (uzteikuma), atzīšanu par spēkā neesošu – ir noraidāms.

Prasības daļā par prasītāja atbrīvošanu no darba, atjaunot prasītāju darbā pie atbildētājas un piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam vidējo izpeļņu par darba piespiedu kavējuma laiku – ir izbeidzama tiesvedība uz Civilprocesa likuma 223.panta 2.punkta pamata.

[14] Civilprocesa likuma 195.pants nosaka, ka, *taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasījuma veidu un piedzenamo summu, atsevišķi uzrādot galveno parādu un procentus, laiku, par kādu procenti piespriesti, prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru, kā arī kredītiestādes nosaukumu un konta numuru, kurā veicama samaksa, ja tāds norādīts prasības pieteikumā.*

Kasācijas instances tiesas judikatūrā atzīts, ka *Civilprocesa likuma 195.pantam ir imperatīvs raksturs un saskaņā ar to tiesa pati (ex officio), neatkarīgi no prasījumā izteiktajiem lūgumiem, noteic prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus uz likuma pamata (Civillikuma 1759.pants), kuru apmērs noteikts Civillikuma 1765.pantā* (sk. Senāta 2007.gada 4.aprīļa spriedumu lietā Nr. SKC - 87/2007, Senāta 2010.gada 13.oktobra lēmumu lietā Nr.SPC -166/2010, Civillietu departamenta 2016.gada 29.janvāra spriedums lietā Nr. C28283311, SKC-1331/2016).

Atbilstoši Augstākās tiesas Civillietu departamenta atziņām *likumiskie procenti, uz kuriem tiesības tiesas spriedumā atbilstoši Civilprocesa likuma 195. pantam, būtu aprēķināmi par sprieduma izpildes nokavējumu, tātad, par laiku pēc sprieduma labprātīgās izpildes termiņa beigām (*sk. 2016. gada 29. janvāra lēmumā lietā Nr. SKC-1331/2016).

2021. gada 15. decembra Senāta Civillietu departamenta senatoru kopsapulces lēmuma atzīts, ka *lietas dalībniekam, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 195. panta pirmo daļu, pienākas procenti par pamatparādu un par citiem apmierinātajiem blakus prasījumiem, kā arī piedzītajiem tiesāšanās izdevumiem*.

Līdz ar to prasītājam noteicamas tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos 6% (sešus procentus) gadā no piedzītās un neatmaksātās summas par laiku no šī sprieduma labprātīgas izpildes termiņa beigām līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai), ievērojot Civillikuma 1763.pantā noteikto, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

[15] Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa nosaka, ka *tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.*

Ņemot vērā, ka prasītājs, ceļot prasību, bija atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos uz Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 1.punkta pamata, no atbildētāja par labu valstij piedzenami tiesas izdevumi proporcionāli prasības apmierinātajai daļai, tas ir:

- atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta c) apakšpunktam valsts nodeva 495,28 *euro* (*tas ir, valsts nodeva no prasības summas 6516,03 euro (5631,43 euro piedzītā neto darba alga plus atvaļinājuma kompensācija 884,60 euro), respektīvi:((4 procenti no (6516,03 mīnus 2134) plus 320*));
- ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus par pasta sūtījumu piegādāšanu 2 *euro*.

[16] Prasītāja lūgums par sprieduma nekavējošas izpildes noteikšanu – ir noraidāms.

[16.1] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 2.punktu, *pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāmi spriedumi*: (..) *2) par darba samaksas piedziņu*.

[16.2] Judikatūrā atzīts, ka *Civilprocesa likuma 205.pants neuzliek tiesai pienākumu noteikt nekavējošu sprieduma izpildi darba strīdos, bet šādas tiesības piešķir. No tā secināms, ka tiesai savs nolēmums par nekavējošu izpildi ir jāmotivē spriedumā. Šāda motivācija nepieciešama sakarā ar to, ka sprieduma, kas nav stājies likumīgā spēkā, nekavējoša izpilde ir izņēmums no Civilprocesa likuma 203.panta piektajā daļā un 204.panta pirmajā daļā noteiktās vispārējās kārtības, ka spriedumu izpilda pēc tā stāšanās likumīgā spēkā. No minētajām tiesību normām secināms, ka tiesai jākonstatē īpaši apstākļi, kas attiecas uz prasītāju un kuru dēļ nepieciešama un pieļaujama sprieduma nekavējoša izpilde* (sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 22.jūnija spriedumu lietā Nr. SKC-980/2011).

[16.3] Prasītāja pārstāve tiesas sēdē paskaidroja, ka sprieduma nekavējošo izpildi tiek lūgts noteikt, jo likumā prasītājam ir paredzētas šādas tiesības un ņemot vērā, ka atbildētāja nav izpildījusi saistības par ievērojamu laika periodu.

[16.4] Tiesas uzskata, ka prasītājas pārstāves norādītie argumenti nenorāda uz sevišķiem apstākļiem, kas būtu pamats sprieduma nekavējošas izpildes noteikšanai.

Lietā nav pierādīts, ka prasītājam ir slikts mantiskais stāvoklis un prasītājam ir sprieduma nekavējoša izpilde ir nepieciešama, lai nodrošinātu prasītāja eksistencei nepieciešamās vajadzības, kas nav atliekamas (piemēram, ēdiens, mājokļa izdevumi utml.).

Gluži pretēji, no lietas materiāliem izriet, ka prasītājam pieder divas kapitālsabiedrības:

- SIA "nosaukums B", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/ (67.-68.lietas lapa);
- SIA nosaukums C", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/ (76.-78.lietas lapa).

Prasītāja pārstāve tiesas sēdē paskaidroja, ka uzņēmumā SIA "nosaukums C uzņēmējdarbību faktiski veic cita persona (uzņēmums nodarbojas ar kleitu šūšanu), pats prasītājs no šī uzņēmuma ienākumus negūst.

Prasītāja pārstāvei nav zināms, kādi ir prasītāja ienākumi SIA "nosaukums B".

Tiesa secina, ka lietā nav iesniegti pierādījumi tam, kādā apmērā prasītājs gūst ienākumus no sev piederošajām kapitālsabiedrībām SIA "nosaukums B" un SIA "nosaukums C

Līdz ar to nav pamata secinājumam, ka prasītājs no minētajām kapitālsabiedrībām vispār negūst ienākumus vai arī šie ienākumi nav pietiekami prasītāja neatliekamo ikdienas vajadzību nodrošināšanai.

Turklāt no lietas apstākļiem arī izriet, ka darbs atbildētājas uzņēmumā nebija prasītājas pamata ienākumu avots, jo paralēli prasītājs nodarbojās ar uzņēmējdarbību.

Šādos apstākļos tiesa nekonstatē sevišķus apstākļus sprieduma nekavējošas izpildes noteikšanai.

[17] Atbildētājas lūgums par naudas soda, kas piemērots ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesneša 2021.gada 29.novembra lēmumu, samazināšanu – ir apmierināms daļēji.

[17.1] Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2021.gada 29.novembra lēmumu atbildētājai uzlikts naudas sods 50 *euro* par rakstveida paskaidrojumu uz prasības pieteikumu neiesniegšanu un naudas sods 50 *euro* par neattaisnotu neierašanos uz tiesas sēdi 2021.gada 29.novembrī.

Civilprocesa likuma 68.panta trešā daļa noteic, ka *persona, kurai uzlikts naudas sods, 10 dienu laikā pēc tiesas lēmuma izsniegšanas var*

lūgt tiesu, kura to uzlikusi, atbrīvot šo personu no naudas soda vai samazināt tā apmēru. Šo iesniegumu izskata tiesas sēdē, iepriekš paziņojot par sēdi personai, kurai naudas sods uzlikts. Šīs personas neierašanās nav šķērslis iesnieguma izskatīšanai.

[17.2] 2021.gada 9.decembrī tiesā saņemts atbildētājas pārstāvja lūgums par prasītājai uzliktā naudas soda atcelšanu.

Pieteikumā par naudas soda atcelšanu norādīts, ka atbildētāja valstī noteiktās ārkārtējās situācijas apstākļos organizē darbu attālināti, juridiskajā adresē iegriežas samērā reti. Uz 2021.gada 29.novembra tiesas sēdi atbildētājas pārstāvis neieradās un rakstveida paskaidrojumus neiesniedza, jo vispār nezināja par lietas ierosināšanas faktu. Pēc tam, kad par tiesvedības faktu kļuva zināms, atbildētāja ņems aktīvu dalību lietā konkrētā strīda risināšanas sakarā.

Atbildētājai nav saprotams piemērotā naudas soda bardzības apmērs, ārkārtas situācijas laikā šāda, nepamatoti liela naudas soda apmēra piemērošana prasītājai nav ekonomiski panesama, samērojama un taisnīga.

Ņemot vērā minētos apstākļus atbildētāja lūdz pilnībā atcelt tai piemēroto naudas sodu.

[17.3] Ar 2022.gada 10.janvāra tiesas sēdes protokollēmumu nolemts atbildētājas pieteikumu par naudas soda atcelšanu izlemt ar gala nolēmumu.

[17.4] Tiesa uzskata, ka atbildētājas pieteikumā par naudas soda atcelšanu nav norādīti tādi apstākļi, kuri pilnībā attaisnotu atbildētājas rīcību tiesneša noteiktajā termiņā nenodrošinot rakstveida paskaidrojumu iesniegšanu un pārstāvja piedalīšanos tiesas sēdē.

Juridiskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās juridiskajā adresē.

Līdz ar to atbildētājas paskaidrojumos norādītie apstākļi, ka atbildētājas darbinieki reti ieradās juridiskajā adresē nav attaisnojošs iemesls, kāpēc atbildētāja nesaņēma tai adresēto korespondenci.

Secināms, ka atbildētājas procesuālo pienākumu neizpilde ir radījusi sekas – kavējusi lietas izskatīšanu. Ņemot vērā rakstveida paskaidrojumu laicīgu neiesniegšanu un atbildētājas pārstāvja neierašanos 2021.gada 29.novembrī lietas izskatīšana tika atlikta.

Līdz ar to atbildētājai uzliktā naudas soda pilnīgai atcelšanai nav pamata.

[17.5] Tomēr, ņemot vērā to, ka atbildētāja pēc naudas soda uzlikšanas iesniedza rakstveida paskaidrojumus uz prasības pieteikumu un atbildētājas pārstāvis ieradās uz visām turpmākajām tiesas sēdēm, tiesa atzīst par iespējamu naudas sodu samazināt uz pusi, tas ir 25 *euro* par rakstveida paskaidrojumu uz prasības pieteikumu neiesniegšanu un naudas sods 25 *euro* par neattaisnotu neierašanos uz tiesas sēdi.

[18] Tā kā lūgums par sprieduma nekavējošas izpildes noteikšanu ir noraidāms, atbildētājai, saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu noteicams sprieduma labprātīgās izpildes termiņš daļā par piedziņu - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 68.pantu, 189.-195., 199. pantu, 204.[1] pantu, tiesa

nosprieda

daļēji apmierināt /pers. C/ prasību pret SIA "nosaukums A".

Piedzīt no SIA "nosaukums A", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, par labu /pers. C/, personas kodspersonas kods, neizmaksātās darba algas daļu 5631,43 *euro* par laika posmu no 2019.gada maija līdz 2021.gada maijam, kā arī kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu 288,98 *euro* (par 2019.gadu), 306,05 *euro* (par 2020.gadu) un 289,57 *euro*, kopā piedzīt 6516,03 *euro* (seši tūkstoši pieci simti sešpadsmit *euro* un 3 centi).

Noteikt, ka SIA "nosaukums A", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, papildus /pers. C/ labā piedzītajām summām, jāveic iedzīvotāju ienākuma nodokļa, valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu un citi likumā paredzētie maksājumi (ja SIA "nosaukums A šādus maksājumus jau nav veikusi).

Par labu /pers. C/ piedzīto summu samaksa veicama prasības pieteikumā norādītajā kontā Nr.konta numurs, AS "nosaukums D".

Atzīt /pers. C/, personas kods 010685-11005, tiesības saņemt no SIA "nosaukums A, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, likumiskos 6% (sešus procentus) gadā no /pers. C/ labā piedzītās un nesamaksātās summas (6516,03 *euro*) par laiku no šī sprieduma labprātīgas izpildes termiņa beigām līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai), ievērojot Civillikuma 1763.pantā noteikto, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot piedzītās summas lielumu.

/pers. C/ prasību daļā par darba algas 288,98 *euro* piedziņu.

/pers. C/ pieteikumu par termiņa atjaunošanu prasības celšanai daļā par atbrīvošanas no darba (uzteikuma), atzīšanu par spēkā neesošu.

Izbeigt tiesvedību /pers. C/ prasības daļā par atzīt par uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu, atjaunošanu darbā un vidējās izpeļņas par darba piespiedu kavējuma laiku piedziņu.

/pers. C/ lūgumu par sprieduma nekavējošas izpildes noteikšanu.

Piedzīt no SIA "nosaukums A", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, par labu valstij valsts nodevu 495,28 *euro* (četri simti deviņdesmit pieci *euro* un 28 centi), kas iemaksājama – saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas Nr. 90000050138, Konta Nr.LV55TREL1060190911200, Saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods: TRELLV22, Iemaksas mērķis: Valsts nodeva tiesu iestādē – civillietā Nr. C68483921.

Piedzīt no SIA "nosaukums A", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2 *euro* (divus euro), kas iemaksājami saskaņā ar šādiem rekvizītiem – saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, kontā Nr. LV51TREL2190458019000, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: 21499 - ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr. C68483921.

Samazināt SIA "nosaukums A, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2021.gada 29.novembra lēmumu uzliktā naudas soda apmēru līdz 25 *euro* (divdesmit pieci *euro*) par rakstveida paskaidrojumu uz prasības pieteikumu neiesniegšanu un naudas sods 25 *euro* (divdesmit pieci *euro*) par neattaisnotu neierašanos uz tiesas sēdi.

Noteikt SIA nosaukums A, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Izskaidrot, ka šajā termiņā Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā iesniedzami dokumenti, kas apstiprina valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu valstij.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijai no sprieduma faktiskās sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

Sprieduma faktiskās sastādīšanas diena ir 2022.gada 16.marts.

Tiesnesis /elektroniskais paraksts /
Edgars Grīvnieks

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU